

Л.О. Чернишова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

В.О. Яцуценко, магістрант (*ХДУХТ, Харків*)

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

На сучасному етапі розвитку економіки України стратегічним завданням визначено формування моделі інноваційного оновлення, яка спрямована на істотне підвищення ефективності національного господарства, зростання ВВП шляхом цілеспрямованої діяльності зі створення, освоєння у виробництві й просування на ринок технологічних і організаційно-управлінських інновацій.

У центрі багатоаспектної системи чинників інноваційного розвитку має бути задоволення інтересів громадян як рушійної сили необхідних реформ стосовно ефективного використання ресурсів та забезпечення сталого розвитку країни. Інноваційний характер розвитку країни повинен охоплювати досягнення науково-технічного прогресу, ефективні соціально-економічні та екологічні технології. Весь накопичений потенціал, зокрема людський, виробничий, технологічний, має бути спрямований на формування сприятливого середовища життя.

Механізм впровадження інноваційних технологій в процес національного розвитку повинен характеризувати комплексну систему інструментів (правових, економічних, адміністративних, організаційних, освітніх, традиційних тощо), пов'язаних між собою спільними цілями, принципами та відповідними ресурсами. Тобто ефективність механізму повинна забезпечуватись створенням умов, за яких не можна відмовитися від інноваційної діяльності. Саме такі умови формують креативне середовище, яке обумовлює розвиток інновацій.

Стимулювання інноваційної діяльності країни у світовій практиці здійснюється за рахунок пільгового фінансування, дофінансування проектів коштами державних фінансово-кредитних установ та надання гарантій інвесторам.

За роки незалежності в Україні розпочато трансформаційні процеси у науково-технологічній та інноваційній сферах, проте темпи розбудови сучасного формату сьогодні є занадто низькими.

Процес розширення обсягів залучення інвестицій в Україну з різних держав, як стимулу інноваційної діяльності, має свої особливості. При залученні інвестицій із пострадянських країн доцільно відновити функціонування спеціальних економічних зон та

промислово-фінансових груп на рівні національного законодавства, оскільки такі інвестиції здебільшого залучаються на вже існуючі підприємства, в діяльності яких зацікавлені технологічно пов'язані з ними підприємства пострадянських країн. З метою залучення інвесторів із розвинених держав Європи, Азії та Америки важливим моментом має стати створення відповідних баз даних та підрозділів (агенцій) у міністерствах і відомствах, які проводитимуть активну політику через відповідні конференції, презентації тощо. Безперервний моніторинг інноваційних процесів та швидке реагування держави на особливості розвитку є одним із необхідних заходів реалізації проекту моделі інноваційного розвитку.

Сучасна інфраструктура інноваційного розвитку в Україні досить обмежена (науково-технічні підприємства, фонди) і потребує всебічної державної підтримки. З цією метою необхідне раціональне використання соціальних, економічних та природних ресурсів на засадах сталого розвитку, розширення підприємництва. Зважаючи на особливості сучасної вітчизняної економічної політики, насамперед доцільне ефективне поєднання виробничого та невиробничого потенціалів з метою забезпечення їхньої привабливості для інвестицій.

З урахуванням сучасних основних характеристик механізму інноваційного розвитку в Україні, нами виокремлені основні напрями його реалізації:

- створення загальних умов інноваційного розвитку економіки, забезпечення можливості виникнення та впровадження інновацій, формування сприйнятливості економіки до інновацій, що потребує виділення та використання групи дієвих чинників, здатних структурно перебудувати економіку, встановити такі залежності та зв'язки між окремими сферами господарювання, які зможуть акумулювати системний ефект;

- перетворення виробництва, для чого потрібні різні способи організації інноваційного процесу, які дадуть змогу надати інноваційності праці, підвищити до необхідного рівня його продуктивність, зробити можливим його заміщення машинами, перетворити знання в необхідний та вирішальний чинник виробництва і акумулювати виробничий ефект;

- досягнення необхідного рівня фінансового забезпечення потреб виробництва при виході на інноваційний шлях розвитку, для чого потрібні певні методи, які спрямовуватимуть фінансові потоки на інноваційно-перетворюючі напрями та акумулюватимуть інвестиційний ефект.